Ч. 68. Чернівцї, пятниця дня 10. (23.) червня 1905 р. Рочник XXI.

ВИХОДИТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ
що середи, пятницї і недїлї,
з тижневим додатком
„РУСКА РАДА“.

Редакция, адміністр. і експедиция
при улици Петровича ч. 2.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застережене. — Рекламациї неопечатані вільні від оплати почтової.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“
разом з „Рускою Радою“:

на цїлий рік	20 К. — с.
„ пів року	10 „ — „
„ чверть року	5 „ — „
„ місяць	1 „ 70 „

Поодиноке число „Буковини“ 16 сотиків.

Передплата і належитість за інсерат платні в Чернівцях.

До руского учительства на Буковинї.

Кисановичева „N. fr. L. Ztg.“ присьвятила майже пять сторін свого послїдного числа Русинам, з яких кожда стрічка палає їдовитою лютостию немочи проти непохитности сьвідомого руского загалу, особливо-ж щирого руского учительства, що стало ґранїтною скалою руского народу на Буковинї, через котру всяким ворогам-лупіям годї пробити ся не то на силу, але й нїякими хоч би як підлими і хитрими брїхнями, штучками і интриґами. Розуміє ся само собою, що Лупіїв наймит у властивий собі безличний спосіб нападає на щит нашої скали, на д-ра Стоцкого і всїх і вся, що стоїть за ним і з ним. А чим? — тими самими глупими брїхнями, як доси. Про них шкода й згадувати. А коли ми займаємо ся сего разу отсею шматою, повною їдовитої піни, то на те, щоби вказати на пресумну ролю кількох одиниць з учителїв-Русинів, що прилучили ся до компанії Кисановича і остають в нїй і доси, ба навіть в такій спілцї промовляють в імя всего руского учительства Буковини. Мусимо звернути на се увагу нашого учительства, щоби воно застановило ся над сею справою добре, чи хоче уважати такий голос своїм голосом.

Перед усїм констатуємо на доказ, як щиро відносить ся Кисанович до своїх руских товаришів із т. зв. „Еґзекутивного Комітету“, факт, на який вказано було в попереднім числї „Буковини“, а який стверджує виразно „N. fr. L. Ztg.“ з того самого дня (ч. 23, стор. 4) під написом „Vom Landesausschusse“, що волоскі члени видїлу краєвого предложили учителїв на членів пов. рад шкільних в порозуміню з волоскими учителями, значить із Кисановичем, котрий про се не повідомив навіть тих Русинів-учителїв, що засїдають з ним разом. А стало ся се, як вже сказано, очевидно на те, аби юдити учителїв на д-ра Стоцкого, що й робить „N. fr. L. Z.“, питаючи: „Ruthenische Kollegen! Gehen Euch noch immer nicht die Augen auf?“ І ми спитаємо ся супроти сеї перфідії Кисановича: Чи тим Русинам, що засїдають з ним в спілцї і ся ясна як сонце єго интриґа не отворить очий, що єму розходить ся єдино сїяти роздор межи руским учительством а рускими провідниками, щоби повести руске учительство за Лупієм. Словом, стало ся, як „Буковина“ в сїй справі рівночасно писала. Питаємо проте, руске учительство, чи хоче воно далї спілки із такими людьми як Кисанович і т. п. Волохи, що так наглядно показали свою нещирість супроти своїх найблизших товаришів — Русинів тілько задля того, аби відтак троюдити против д-ра Стоцкого?

От такий то зичливий один махер а другий, п. Кіпер, доказував на нїмецкім вічу, 11. с. м., (як стоїть чорно на білім у тім самім ч. „N. fr. L. Z.“), чому нїмецкі посли (Відман і Ляндвер) мусїли прилучити ся до Волохів, величав Авреля Ончуля, а ганив наших і нїмецких послів Лянґенгана і Скедля, та зазивав, щоби Нїмцї і нїмецкі посли ішли разом, ба ще й нарікав, що з нїмецкої мови кваліфікують учителїв, що не вміють по нїмецки. Отже сему панґерманови ще за мало того, що з не-нїмецких учителїв рідко хто дістає викладову мову нїмецку, хоч мав єї при матурі!

Сей панок посьмів (N. fr. L. Z. стор. 3) назвати поступоване руского учительства Вашківского повіту „безтактовним і безсовістним“, що „за вечерю у посла Василька“ не послухало Кисановича і єго, не зрадило народної справи задля п. Барбіра, що у Вашківскій повітовій радї шкільній ішов разом з Богатирцем і Балошескулом проти интересів шкільництва і учительства.

Додати-б ще, що п. Кіпер належить до тих Нїмцїв, котрих органом є „Buk. Nachrichten“, орґан вихвалюваного Кіпером на згаданім вічу Відмана, що безперестанно накликує не тілько Нїмцїв, але й Волохів, Поляків, Жидів і всїх а всїх до борби проти нас Русинів, підюджуючи всїх безнастанними брїхнями-клеветами на наші школи, Сїчи, Читальнї і т. д.

Питаємо ся руске учительство, чи такий загорілець-Тевтон може бути щирим товаришом-порадником ненависних єго національним партизанам Русинів? Що нї, на те доказ єго промова на нїмецкім вічу звернена проти умірковaних послів нїмецких а за русиножерцем Відманом.

Приглянїмо ся на остаток тим Русинам-учителям, що засїдають ще в т. зв. „Еґзекутивнім Комітетї“, покликаним туди не загалом руского учительства а Кисановичом і єго двома товаришами! Про них висловив ся сам Кисанович (після N. fr. L. Ztg.“ стор. 3) дословно так: „Chisanovici reagiert auf die Ausstellung des Herrn Karbulicki, daß die Lehrerzeitung über ruthenische Angelegenheiten die ruthenischen Lehrer nicht befrage, und führt aus: „Meine Herren! Ich wurde im vorigen Jahre zu verschiedenen geheimen Konventikeln, die von ruthenischen Lehrern veranstaltet wurden, eingeladen, an welchen ich auch teilnahm. In denselben wurde immer viel über die „herrschende Czernowitzer ruthenische Klique“ und besonders über den Abg. Dr. Smal-Stocki gesprochen. Erlassen Sie mir, dass ich auf diese Gespräche näher eingehe; sagen muß ich ihnen aber, daß die Worte Schuft, Schurke in diesen Gesprächen nur gelinde Bezeichnungen für die gegenwärtigen Machthaber waren. Dieselben Personen, die in den letzten ruthenischen Vertrauensmännerversammlungen für Herrn Stocki und seine Politik so viel Lob sangen, über mich und die Lehrerzeitung aber Galle spuckten, dieselben Leute waren diejenigen, die mir in drastischer Weise die faulen Zustände im ruthenischen Lager schilderten und mir die Ueberzeugung beibrachten, daß Herr Stocki mit seinem Stab eine Gewaltherrschaft inauguriert hat. Und Herr Karbulicki war einer der ersten unter ihnen. Und heute zieht er mich zur Verantwortung, daß ich bei den Ruthenen keine Informationen suche. Meine Herren, das kann ich euch versichern (zu den ruthenischen Vertretern gewendet), Ihnen sitze ich nicht mehr auf, denn ich bin auf alles eingerichtet, nur nicht auf die **Charakterlosigkeit** meiner Gesinnungsgenossen und Berater“.

Що-ж зробили на сї тяжкі закиди і на таку обиду з уст Кисановича ті учителї-Русини, що засїдають з ним в т. зв. „Еґзекутивнім Комітетї“? Один уч. Герасимович, як се видно із єго заяви, поміщеної в попереднім числї „Буковини“, виступив із сеї компанії, коли прочі панове, а то надуч. Дарій Пігуляк, надуч. Барбір, уч. Гарас і уч. Карбулицкий помимо сих для кождого чесного чоловіка крайно обидливих слів остали в нїй і на далї.

І знов питаємо руске учительство Буковини, що каже воно на сей факт, що ті, які уходять перед сьвітом за представителїв усего руского учительства на Буковинї, остали в компанії Кисановича, котрий бризнув їм у очи, що калять власне гнїздо, ба обидив їх тяжким закидом безхарактерности і оголосив се публично в ґазетї без нїякого хоч-би голословного протесту з їх боку?

Що каже руске учительство на те, що Кисанович сказав тут, як Русини ганьбили і чорнили перед ним провідників нашого народу; що каже на те, що п. Дарій Пігуляк (як N. fr. L. Ztg. пише на стор. 2) посьмів і на сїм засїданю „Еґз. К.“ сказати: „Заслуги п. Стоцкого около рускої нациї виносять 28.000 кор. річно“?

Чи руске учительство на Буковинї прийме те-ж мовчки закиди і обиду на адресу тих, що уходять перед сьвітом за єго речників і представителїв, а яких Кисанович посьмів обезчестити не тілько в очи але ще й перед усїм сьвітом, бо публично в ґазетї?

Чи самосьвідоме учительство, котрому дорога своя і народна честь, може і сьміє признавати хочби мовчки такий „Еґзекутивний Комітет“, в котрім засїдають такі вороги як Кисанович і Кіпер і такі Русини, котрі приймають мовчки закид, що обчорнювали своїх людий, принимають мовчки й обиду безхарактерности, найгіршу для учителя, бо покликаний виховувати характерів?

Ми певні, що все руске учительство відповість на сї питаня, як се вчинило вже Кіцманьске учительство, однодушним громом обуреня: Проч із таким „Еґзекутивним Комітетом“, що рускому народови приносить шкоду а рускому учительству ганьбу!

Ми певні того, що народна й лична честь заставить руске учительство на Буковинї не тілько до одного протесту але й до орґанізациї свого власного заступництва, яке мало би вийти з вибору усего руского учительства і заступати єго ставові справи як самостійні, рівноварті і рівноправні зі всїма прочими учителями відпоручники руского учительства а не як послушники покликувані і помітувані Кисановичем.

Крайна пора, щоби руске учительство стрясло з себе постидну терористичну диктатуру, яку узурпував собі над ним Кисанович за помочию покликаних ним самим одиниць. Саме тепер догідна на те хвиля, бо власне збирає ся учительство на повітові конференциї, де й усе руске учительство зможе порадити ся над сею преважною справою і повинно би установити осібне, від чужих независиме „Заступництво руского учительства на Буковинї“, що в спілцї з прочим учительством заступало би станові справи буковиньского учительства. До сего „Заступництва“ повинно би вибирати що року руске учительство з повітів Вижницкого, Вашківского, Кіцманьского, Черновецкого і Серетского по двох а з прочих по одному відпоручникови. В національних і політичних справах руске учительство повинно йти виключно з прочими Русинами, в яких орґанізациях воно становить найважнїйший чинник.

Опрокинене клевет.

Майже при кінци памятної ґенеральної дебати над банковою справою із дня 31. мая 1905. р., відповів віцемаршалок краєвий, пос. др. Стефан Смаль-Стоцкий на крайно безосновні закиди пороблені єму попередними бесїдниками із волоского табору ось так:

Мої панове! Із сего місця може не винен я говорити як член партиї, однак я почуваю ся до обовязку звернути увагу на поодинокі моменти, піднесені ту панами передбесїдниками, а які відносять ся специяльно до моєї особи і на них відповісти. Посол др. Волчиньский натякнув в своїх виводах, що я мав інсценїзувати аґітацию проти будучого президента банку краєвого і хотяй він сего виразно не сказав, то однак натяк на мою особу був так недвозначний, що я єго безусловно мусів віднести до себе. Отже я тут виразно заявляю, що я нікому нїчого иньшого не казав, як те що ми зобовязали ся під словом тов. д-рови Ончулови голосувати за тов. Лупу на президента банку краєвого та що ми

могли би мати вільну руку лише тоді, коли би нас тов. Ончул від того слова увільнив (*цілком справедливо*). І колиб хто небудь міг найти ся, хто би був в силї менї доказати, що я перед якою небудь особою, як небудь инакше виразив ся, то нехай мене убє на сїм місци. (*В сали заворушене — Славно!*) Для того мушу навіть найлекше підозріне, неначеб то я мав стояти за сею аґітациею проти будучого президента банку з обуренем відперти. (*Браво, браво!*) Дальше закинув менї др. Ончул специяльні симпатиї до поземельного кредитового заведеня.

На се маю ось що відповісти: Не специяльна любов до поз. кр. заведеня, йно одинока любов до мого народу, але рівномірно і для румуньского народу, а також моя любов до цїлого краю подиктувала менї специяльно інтересувати ся поз. кред. заведенем. (*Живі признаня*). Мое заінтересоване тим заведенем датуе ся від часу, як по причинї малої петициї мужиків з Жучки, Вис. Палата ухвалила завізвати правительство розслїдити причини еміґрациї з Буковини, яка тодї власне почала ся на великі розміри. Правительство здецидувало ся скликати конференцию в справі еміґрациї, до якої запрошено всї покликані чинники, між ними і представителїв буков. позем. заведеня кредитового. І від того часу починае ся моя прихильність до того заведеня! Всї учасники тої конференциї були пересьвідчені, що належить мужикови помочи і довести его до сего, щоб він не покидав батьківскої землї і ґрунту. В виду сего пробовано всего можливого, щоби мужикам так Русинам, як і Румунам дати дешевий кредит. На тій основі повстав перший проект, на підставі якого заключено умову з бук. поз. завед. кред. в цїли зниженя кредиту гіпотечного для мужиків (на 4 і пів проц.), та в цїли придбаня 2,000.000 К для кас райфайзеньских, за що мусїло ся поз. заведеню кред. признати якесь упривілеґійоване становище і тодї власне я був тим, що найенерґічнїйше вступав ся за тим проектом. (*Браво!*) Але нїхто не може відважити ся твердити, що мої руки при тім остали не чисті. (*Живі признаня*). Той проект відтак упав, а виринув новий, іменно утворене банку краевого.

І я був цїлою душею за тим, бо ходило о се, щоби мужикам можливо як найскорше помочи. Коли статут банку краевого ухвалено на попередній сесиї, виринули ріжні непевности. Навіть деякі із найбільших приклонників банку краевого прийшли до заключеня, що він в нашім біднім і вичерпанім краю е пороненим плодом. (*Потакуваня*).

Той сумнїв поділяв і я і так повстала в мині з другого боку думка, що я повинен попирати фузию буков. поз. заведеня кредитового з маючим повстати банком краевим. Ми ще і нинї будем займати ся тим важним предметом і я сподїю ся, що питане буде полагоджене користно для добра краю. Але коли за словами: „особливші симпатиї до позем. кред. заведеня" крие ся щось иньшого, як любов до мого народу, то я се підозріне відпираю з рішучостию і обуренем. (*Признаня*). (Пос. др. Ончул: Того нїхто й не казав!)

Мому високопов. приятелеви д-рови Ончулови, у якого я ще перед кількома днями був вірним приятелем, подобало ся нинї про нас говорити як про „ворогів". Назвав нас спільними ворогами Румунів, так консервативних як і вільнодумних і закликав з емфазою: Треба получити кадри проти спільного ворога! Ті острі слова він зараз в своїй другій мові троха злагодив і формально цофнув. Се одначе е сумним, що він те мусить часто робити. Я можу лише тілько сказати і сконстатувати, що я ще нїколи не був присилуваний відкликувати сказаного, позаяк я нїколи нїкого не обидив, анї слів нїколи не мусїв відкликувати, бо я все розважую, нїм що скажу, коротко я ще нїколи не мусїв що небудь відкликувати. (*Пос. др. Ончул: то е річ темпераменту*). Я жалую дуже того темпераменту, якому др. Ончул дав ся так пірвати, бо з того можуть вийти лише непорозуміня, які знов викликують иньші, а конець е завсїгди дуже сумний. (*Признаня. — Оплески*).

Говорило ся тут богато також про перевагу Русинів. Панове винні нам доказ на се. На якім поли хочете ви добачувати ту перевагу? Усюди е Волох на чолї, а Русина не хочете допустити навіть на друге місце. (*Притакуваня*). Ми, Русини принціпіяльно не домагаемо ся нїгде першого місця, проте закидуване нам якої небудь пожадливости е зовсїм безосновне і треба его із всею рішучостию відперти.

Мої панове! Два роки жили ми із др. Ончулом як приятелї і ще недавно тому, вже після того, як ми розійшли ся, попав він при менї в зворушений настрій, в якім найшов не мало слів, що звучали дуже мягко; нинї став він зовсїм иньшим. (*Пос. Ончул: Ті слова говорив я і нинї*). Нинї чув я слова, які мене дуже глубоко вразили. Впали тут слова: „спільний воріг", а таких слів відкликати годї. І через що саме зроблено мене „спільним ворогом"? Де е докази моеї ворожости супроти волоского народу? Еї дедукують із трох фактів, тож я приступлю до їх належного висьвітленя.

Перше, се істория із п. Носевичем в Радівцях. Прошу тілько вислухати еї. Давний Видїл краевий, в якім Волохи творили більшість, в часї, в якім я до кр. Видїлу зовсїм не належав, поручив асистентови рільничої школи в Радівцях, заступати учителя Мецула, який за той час образував ся на вандрівного учителя. Носевич став отже суплентом. За той час Мецул повернув і его іменовано в лютім вандрівним учителем господарства. В тім прийшло тов. Лупу на гадку, щоб опорожнену в той спосіб учительску посаду в Радівцях обняв добродій Скракіна. На те заявив я, що колиб вже не поступати після нашого реґуляміну і не обсадити місця Носевичем, то треба розписати новий конкурс, одначе нїяким робом не можна те місце обсаджувати без конкурсу. Се стало ся за моїм починои і на те пристав також пан тов. Лупу. Конкурс розписано і місце обсадить ся в найблисшій будучности. Тут мушу запримітити, що п. Носевич е також Волохом. Отсе була моя велика провина супроти волоскої нациї! Отсей один факт говорить ясно сам за себе.

Тут хотів би я обговорити справу розвязаня черновецкого повітового комітету дорогового, що хиба не е волоскою справою. Дотично сего простую фактично, що тої днини, якої вперве рішено звернути ся до правительства в справі розвязаня того комітету, я проводив нарадам. Коли я предсїдателем наради, то не беру нїякого удїлу в дебатї і не прихилюю ся анї до одного, нї до другого напрямку. Констатую дальше, що тодї порішено постанову одноголосно, про що можна переконати ся з протоколів, причім пан тов. Волчиньский власними устами подякував менї за мое становище. Крім сего не маю більше що казати як те, що в засїданю брало удїл двох Волохів, а я як провідник зовсїм не голосував. Як тут можна говорити про яке небудь покривджене волоских інтересів — сего не можу я поняти. (*Притакуваня*).

Колиж ходить о справу виборів до пропінацийної дирекциї, то про сю справу прошу також поінформувати ся із протоколів. В сїм виборі не брав навіть присутний нїякого удїлу, его переведено в моїй неприсутности. Оттак робить ся менї закиди, які не мають найменьшої основи. І на підставі таких „фактів" напятновано мене „ворогом" румуньского народу!

Як сї закиди несправедливі — се виходить із того, що ще перед тижнем, як ми по братерски сидїли в „Вільнодумнім Союзї" за одним столом, запевнював мене др. Ончул про найглубше поважане свое і его волоских товаришів — посьвідчити се можуть всї клюбові товариші. Вони висловили менї найповнїйше признане і довіре за мій обективний провід в краевім Видїлї. Тут знов сьвідчу ся всїми моїми товаришами. А нинї почув я **такі слова** із уст того самого др. А. Ончула, який безлїч разів запевнював мене про свое довіре, а навіть почитане, божя все старав ся аж щоб бути гідним того довіря із волоского боку. (*Оплески*).

Жалую невимовно, що все те, що я чесно робив і до чого чесною дорогою прямував, тепер менї відмавляе ся одним махом руки. Се річ дуже сумна! Тут здае ся менї, що до сказаного вже не маю нічо більше додавати. (*Признаня. Оплески*).

СПРАВОЗДАНЄ
з головних зборів центрального тов. „Руска Школа".

(Конець).

V. При сїй точцї дневного порядку реферував інспектор Никорович про гірскі школи в Вижницкім повітї. На підставі ріжних дат указуе референт на сумний стан шкільництва в наших горах, а то з тих причин, що територияльні відносини в гірских сторонах е того рода невідрадні, що більше число молодїжи, яке обовязане до школи, не може користати ся шкільною наукою, чим і просьвіта народна не може доходити в усї кутки гірскої країни. Так приміром е по гірских селах ріжні атиненциї, що їх дїти задля далекого віддаленя від центральної школи не можуть ходити до школи, а самостійної філіялки не мож там заложити, бо число до школи обовязаних дїтий не відповідае числу приписаному законом. Бувають дальше випадки, що село тягне ся через кілька або й кільканацять кільометрів так, що, хоч сільска школа лежить в самій серединї села, не всї дїти можуть до неї ходити. Референт вказуе на той великий поступ у напрямі розвою шкільництва в теперішнім Вижницкім повітї, бо наколи в роцї 1900. було всего 45 кляс, е тепер 75 і думае, що се все таки не вистарчае до осягненя пожаданих усьпіхів у напрямі народної осьвіти і пропонуе задля поліпшеня відносин у сїм напрямі такі средства:

1. Засновувати де лише можливо по ріжних атиненциях експозитури навіть там, де число до школи обовязаних дїтий виносить лише 20.

2. Утворити по ріжних гірских місцевостях, де сего вимагае конечність кляси — excurrendo.

3. Розширювати як найскорше ті гірскі школи, де лише потрібно.

4. Побудувати мешкальні доми (бурси) для таких дїтий, що задля далекого віддаленя не можуть що дня ходити до школи.

5. Постаратись о те, щоби всюди були порядні шкільні будинки.

6. Іменувати в гори найздібнїйших учителїв.

7. Постарати ся о те, щоби при обсадженю сталих посад в горах задержувалась постійність хоч через 6 лїт.

8. Постарати ся о те, щоби були системізовані місця вандрівничих учителїв на лїтні курси.

9. Постарати ся о премії для тих, що підняли би ся такої задачі, вчучити дїтий, що не можуть ходити до школи, читаня, писаня і рахованя. (Референта інсп. Никоровича нагородили збори живими оплесками.)

По сїм забрав слово інсп. Попович та зазначив, що ходить тут річ не о один тільки Вижницкий повіт, а о всї гірскі села і о способи, які могли би при теперішних обставинах законних як найскорше запобічи лихови. Потім порушив справу обсаджень учительских посад у горах і замітив, що тут тяжко сему зарадити, аби учителї з гір не втїкали на Поділе, бо в горах тяжше жите і тому всякий пре ся в діл. Бесїдник думае, що в короткім часї й там обставини поліпшать ся і учителї не будуть приневолені покидати свої посади вже по такім короткім часї, як се тепер дїе ся. Бесїдник уважае бурси за найвідповіднїйше до того средство.

Надуч. Михайло Дашкевич подае деякі живі приміри з гірских шкільних обставин і радить домагати ся того, щоби по атиненциях закладати експозитури вже й там, де число обовязаних до школи дїтий не виносить 40.

Уч. Канюк вважае мешкальні доми поки що одиноким средством, що могло би уможливити всїм гірским дїтям користати шкільною наукою. Він примірами доводить, що Гуцул е чоловік жертволюбовий, похопний до всякого доброго дїла, і се було би запорукою, що такі мешкальні доми могли би дуже легко удержувати ся без великої материяльної підмоги краю і громади. Самі Гуцули построїли би хатчину, приставили би хатні і кухонні знаряди, давали би своїм дїтям той самий харч, що й дома їм дають, всї дїти мали би свою постіль і т. д., а цїла трудність лежала би хиба в тім, що треба би постарати ся о женщину, що варила би тим бурсакам їду та о те, щоби та молодїж мала добрий надзір. О куховарку не було би так трудно постарати ся, а що тичить ся надзору, то мусїв би перебрати сей труд на себи таки сам учитель, а евентуально й иньші учителї.

Проф. др. Ст. Смаль-Стоцкий е також тої думки, що найлїпшим средством дотично сего питаня е бурси. Бесїдник запевняе, що й край не повинен відмовити на таку цїль своеї підмоги і певно надїлив би такі бурси відповідними субвенциями. Вкінци ставить бесїдник внесене, щоби збори припоручили сю справу будучому видїлови, а видїл повинен порозуміти ся зі всїми буковиньскими гірскими учителями рускими, зробити відповідні кроки та при слїдуючих загальних зборах здати зі своеї дїяльности в сїм напрямі справу. (Принято.)

VI. Про людові універзитети відчитав проф. Бриндзан свій реферат, що вельми зацікавив своїми влучними виводами і порівнанями весь збір. З великою увагою слїдили слухачі за історию людового універзитету, де сказано, як людові універзитети повстали по иньших державах та в иньших народів, з якими трудностями вони бороли ся з початку і як вони постепенно розвивали ся, яке значіне мають сї інституциї для піднесеня народного культурного уровеня та яким способом могло би се й в нас запровадити ся. Референт підносить вагу і значіне популярних відчитів зі всїх галузий науки та думае, що з сим би й Русинам починати. (Живі оплески нагородили референта, а проф. Клим подякував ему ще й з осібна за таку прехорошу працю.)

Реферат проф. Бриндзана викликав незвичайно живу дискусию, в якій забирали слїдуючі панове голос:

Надуч. Іполїт Омельский бажае відчитів ріжного змісту для селян.

Уч. Безпалко думае, що поки-що трудно занимати ся відчитами по всїх селах, а повинні би такі відчити віддержувати ся лише по більших місцевостях (осередках) на провінциї, бо нема в нас ще тілько відповідних сил, які могли би перенимати на себе такі задачі.

Уч. Карбулицкий жадае відчитів головно з обсягу права цивільного, карного і полїтичного, бо сего наш нарід найбільше потребуе. Бесїдник уважае народного учителя тим головним чинником, який міг би на сїм поли розвинути найширшу дїяльність, але бажае, щоби й тим народним учителям дати нагоду познакомлювати ся зі всїлякими такими річами через курси універзитетскі для народних учителїв, що вже практикуе ся по західних провінциях. Він ставить внесене, щоби видїл „Рускої Школи" зробив відповідні кроки, аби й на Буковинї відбували ся хоч раз у два роки універзитетскі курси для народних учителїв.

Проф. Бриндзан пояснюе в друге деякі точки своего відчиту.

Уч. Іванович думае, що було би добре друкувати або автоґрафувати деякі основно оброблені відчити, розсилати їх народним учителям, а сї знову мали би в тім добрі підручники, після яких могли би приготовляти ся до публичних викладів.

Уч. Малицка не годить ся з думкою п. Івановича. Вона думае, що кождий учитель, який хотів би лише взяти ся за таке дїло, значить ся за виклади для сїльского народу, найде досить добрих підручників не лише в рускій, але й в иньших чужих мовах і приложить до того труду, щоби відповідно приготовити ся. Бесїдниця ставить запитане, чи філії „Рускої Школи" мають право заложувати собі біблїотеки, бо в статутах якось воно не ясно сказано і думае, що такі біблїотеки мали би дуже велику вагу, бо ними могли би користувати ся і неучителї, головно-ж селяньство, бо біблїотеки учительскі повітові призначені лише для самих учителїв.

Надуч. Волод. Кукелка покликае ся на пословицю, що у власній сторонї нїхто не став пророком і думае, що учителї, які заняли би ся відчитами, повинні віддержувати їх у чужих громадах.

Уч. Канюк думае, що годї тут розводити ся так широко про річи, про які мало хто мае свої певні досьвіди.

Він апелює до всїх охочих, щоби як найскорше брали ся за дїло, а вже сам досьвід навчить нас, як дальше поступати. Бесїдник ставить внесене на закіньчене дискусиї. (Принято.) До слова приходить ще лише проф. др. Ст. Смаль-Стоцкий і думае, що нам всїм треба би вчити ся; як народови так і інтелїґенциї. Радо витае думку про унїверзитетскі курси для народних учителїв і радить, щоби збори поручили сю справу видїлови. Видїл, спільно з „Історичним Товариством“ та з „Рускою Бесїдою“ — повинен би зробити відповідне подане до мінїстерства просьвіти та заосмотрити его проґрамою і прилїмінаром. Про відчити і наукові курси по селах треба би також дуже основно подумати, бо річ вельми трудна і превеликої ваги. Бесїдник радить все те поручити видїлови до обдуманя, який мав би опісля повідомити загал про результати своїх нарад і поповнених кроків у сїм напрямі. (Принято.)

VII. Вільні внесеня. Уч. Безпалко ставить внесене, щоби видїл поробив відповідні кроки, щоби військові вправи для учителїв відбували ся зараз таки з початком ферій — в місяцю липню. (Принято).

При кінци радить уч. Іванович, щоби філїї скликали завше перед конференциями повітовими збори своїх членів, щоби мож наперед нарадити ся над ріжними справами — а особливо, коли мають відбувати ся вибори заступників учительства до повіт. рад шкільних, а надуч. Іван Савіцкий бажае, щоби взагалї всї справи, які лише дотикають загалу учительства і в особистім значіню полагоджувано в спосіб товариский. З причини, що вже нїхто не мав більше вільних внесень, замкнув голова збори, подякувавши ще раз всїм присутним за таку численну участь.

Антін Клим, голова. *Ілярій Карбулицкий,* секретар.

Росия й Японїя.

Переговори мирові, які доси так займають пресу цїлого сьвіта, здае ся, вже таки наступлять задля певних старань Русвельта, та чи они до чого доведуть — не знати ще нїчого. Доси є певне, що мікадо відбув з мінїстрами та видними полїтиками нараду, на якій обговорено і ухвалено условини мира, але які ті условини, то довідаемо ся, аж коли їх повномочники японьскі заявлять повномочникам російским при мирових переговорах в Вашінґтонї, бо аж до того часу правительство японьске їх не виявить. Що до завішеня збруї, то за ним також дуже побиває ся Русвельт, намовляючи Японїю, щоб она згодила ся на 3 місячну перерву в операциях воєнних, та чи сї стараня Русвельта вінчають ся успіхом, треба сумнївати ся. Правда говорить ся, що Росия за той час малаби перестати висилати війска до Манджуриї, але хтоби мав і міг контролювати, чи она би сего не робила? То лише певне, що коли би наступило здержанє операций воєнних в Манджуриї, то Лєнєвич був би виратований. В противнім случаю жде єго судьба Куропаткіна, бо як доносять послїдні вісти з поля борби та з Токіо, Японцї посувають ся побідоносно наперед, армія російска на обох флянках окружена. Японцї мають поверх пів мілїона людий на поли борби. Вступні операциї до головного бою почали ся ще 20. мая і — як до тепер — випадають на некористь російского оружя помимо бундючних погроз Лєнєвича. Борба, яка тепер заведе ся між Росиянами а Японцями, буде найкровавійшою і найбільшою із всїх, які доси тямить історня...

Привіти пос. Єр. Пігуляку із приводу его 25. ювилею.

(Конець).

Перемишль. Невтомимому борцеви за лїпшу долю руского народу в день его великого сьвята засилае щирі бажаня. *Стефан Кравчук.*

Станиславів. В день Вашого ювилею і я Галицкий Буковинець кличу: Нехай труд Ваш Ювіляте здійснить горяче бажане вольної України! *Евген Якубович.*

Станиславів. Слава неструдженому борцеви за права свого народа. *Порайко.*

Станиславів. Борцеви за права народу — слава! *Матейко.*

Станиславів. Високодостойний Ювилате! В сей день, коли Буковиньска Русь празнуе 25. лїтний ювилей Твоєї працї на народній ниві, та з гордостию глядять на Твое імя, коли найкрасший цьвіт Синів Зеленої Буковини зібрав ся, щоб зложити Тобі за працю подяку і віддати Твому Імени належну почесть, стаем і ми в рядї Твоїх почитателів і складаем Тобі наше признане, поважане і вдячність. З глубини серця желаем Тобі Достойний Ювилате, сили і енерґії, щоб Ти міг ще довго-довго сьвітити нам приміром щирого робітника, доброго дорадника та знаменитого провідника на добро нашої спільної Вітчини на славу і пожиток нашого Народу. — Станиславівські Русини і їх Товариства. За „Руску Бесїду“ *Каранович* яко голова. За тов. „Руских Женщин“ *Ір. Драгомирецка.* За „Народний Дім“ *Левицький.* За „Боян“ *Стефан Дрогомирецкий* яко голова. *Пр. Рибчук,* голова філїї руск. тов. педаґоґ. *Др. В. Янович,* голова „Сокола“ і „Просьвіти“. *Евген Якубович,* за „Руску Міщаньску Касу“. *Теодор Чернявский,* голова „Рускої Хати“. *Кирило Шевчук,* голова тов. робітничого „Воля“ і настоятель робітничої спілки ощадности і пожичок. *А. Січиньска,* за комітет шкільної помочи.

Крім сего прислали ще телеґрафічні привіти із Буковини, із Вилавча пп. Чеховский, Шлемко, Сарматюк — із Вами п. [illegible]орецкий — із Лужан п. Ісак Герер — із Малятинцїв п. І. Григорійчук — із Путни п. Їрку — із Кисилева п. П. Романяк і Й. Гуцуляк — із Лукавця н./С. Годованьский — із Виженки пп. Іванна і Юрий Гордийчуки — із Вижницї пп. Москви — із Кіцманя п. др. Воевідка — із Глиницї пп. І. Семака, О. Бурачиньский і Кобиляньский — із Садови Фациевич — із Путилова Глїбка за філїю „Рускої Школи“.

НОВИНКИ.

Чернівцї, 22. червня 1905.

Від редакциї. Продовжене інтересної розвідки з М. Ахера про Жидів задля недостачі місця відкладаемо до слїдуючого числа.

Подяка. Четвертого червня с. р. дізнав я тілько ласкавого признаня для моєї скромної 25. лїтної народної працї, тілько щирої і приязної прихильности так від поодиноких вельми достойних личностий як і багато руских товариств, а вечером звеличала мене так численна дорога рідна громада ласкавим своїм збором, що я не в силї кождому поодиноко мою глубоку, горячу подяку як слїд зложити. Тому сповняю отсей мій милий обовязок горячої подяки отсим способом, та прошу дорогу, вельми достойну рідну руску громаду приняти отсей мій спільний низенький поклін за окремішну поодиноку щиру подяку. — Чернівцї, 17. червня 1905. *Єротей Пігуляк.*

Собачий лай розпочав ся на Русинів по всїх русиноїдних черновецких часописях. В послїдне вчепили ся вони специяльно наших „Січий“, роблячи їм прямо нечувані закиди, та не даючи на їх поперте нїяких фактів. В сїм веде перед орґан християньских Нїмцїв, доказуючи, що тевтоньскі лицарі приодїті плащиком християньства зовсїм не гидують підлотою і клеветами — та про се обширнійше другим разом.

Знов збрехав безсоромно як амінь в отченаши! Грошолуповий наймит прямо відходить від себе, силуючи ся на що раз нові клевети на руских послів, які простувати хиба не стало би навіть місця тим більше, що та людина, ті самі брїхнї в безконечне повторює із певностию чоловіка, який забув уже соромити ся, щоб мабуть себе переконати про їх правдивість! От послїдне число „N. frechen Lügen-Zeitung“ принесло нотатку, в якій da capo сьпіває ся стару пісеньку, що те, „що Стоцкий таки одержує від барона Василька заквестіонованих 6000 кор. є так певне як амінь в отченаши. Ми знаемо се із висказу самого барона Василька“. Та брехня та ще й така безлична має короткі ноги. Ось в нинїшній урядовій „Czern. Zeitung“ і в иньших місцевих ґазетах простує еї маршалок бар. Юрій Василько письмом, висланим з Карльсбаду дня 18. червня 1905, в якім констатує „згідно з правдою, що пан віце-маршалок краєвий др. Смаль-Стоцкий не одержує анї не одержував нїколи заквестіонованих 6000 кор. анї нїяких иньших грошевих поборів, в виду чого імпутований менї вислов про те є чисто схоплений з воздуха“. Отсе пригвожджене клевет грошолупового наймита, показує в належнім сьвітлї усю мораль (коли про неї мож говорити там, де з неї й слїду не остало) тої людини, що в безсоромнім, хоч безуспішнім нападаню на чужу честь не спинить ся перед нїякою гидкістю після взірця найобскурнїйших розбійників пера.

В памятну суботу, в день навіщеня живими оселї мерців, в день спомину і жалю за тими, що на сьвіт сей не вернуть вже нїколи, відправив і сего року Преосьв. митрополит при співучасти консисторских совітників поминальне богослужене на гореческім кладовищи. Як що річно так і сего року відсьпівано панахиди на гробах руских письменників, і письменниць, із за яких так дороге нам черновецке кладовище. Прикро разило тільки те, що сего року тих гробів не поприбирано, як се буває що року. Не стало навіть рук, щоб могилу буковиньского соловія, О. Федьковича заквітчати та засьвітити на ній сьвічки. Зложено тільки вінок від питомців учит. семинариї. Не слїд і сего промовчати, що треба було майже півтора години часу шукати за руским сьвященником, який би хотів і міг відправити панахиду на гробі пок. Евг. Ярошиньскої, що зробили вкінци за інтервенциєю дир. Козака, Всч. о. сов. Манастирский і Бриндзан при співучасти хору молодїжи.

Чи в Чернівцях нема православних Русинів? Як рік-річно так і сими зеленими сьвятами поприлїплювано на дверях нашої катедри оповіщене, в якім порядку має відбувати ся богослужене, — лишень по волоски. Факт сей тим більше обурюючий, що на обох половинах дверий уміщено по одному примірникови сеї „ръндуяли“, хоть треба було на однім боцї прилїпити еї в мові руській. Як назвати сей огидний шовіністичний вибрик? І що властиво хотять ним ромунїзатори доказати? Може, що нема православних Буковинцїв-Русинів? Чи може, що їх нема у містї Чернівцях? Чи може, що они мусять розуміти по волоски? — Оо. Бежан, Калїнеску і Кока мають слово! А що на сю нашу зневагу скажуть рускі консисторскі совітники? Та-ж сим їм волоскі „колеґи“ просто плюють у очи. — Взиваемо заразом отсим наших заступників народних донести сей сумний факт до відома правительства.

Пан Мержвіньскі „урженду́е“! Здае ся, що інтерпеляция, котру внесли в послїдній сесиї соймовій п. посол Николай Василько і товариші, про „зделки“ п. Мержвіньского, не мали жадного успіху, бо п. Мержвіньскі „урженду́е“ так, як перед тим... І так завізвав він на 15. с. м., на св. Івана Сучавского, кількох людий з Кадобівцїв до суду, не уважаючи на так велике сьвято — патрона Буковини, тримаючись засади: „Extra Poloniam non est...“ Доки буде се ще тревати? Доки будемо терпіти примхи і шикани польских патріотів супроти буковиньско-руского населеня, яке нї раз не має охоти зносити польско-шляхетску самоволю? — *К. Ган.....о.*

Смерть торговельника невільниками. В Зензібарі помер Тіно Тін що належав до найзавзятїйших торговельників слоневої кости і невільників. Торговля невільниками цвила в Африцї як найкрасше до 1877 р. Після обчислень Лївінґстона ловлено там рік-річно бодай 350.000 тисяч людий, із того заходило на місце призначеня живцем тілько 70.000. Тіно Тін торгував головно в Занзібарі, де призбирав значні богатства. Його сильветку змалював в своїх подорожах Станляй, що увійшов із сим ориґінальним торговельником у приязні зносини, а навіть добув для него у більґійского правительства не величкий уряд. Тіно Тін за се, розуміє ся, Бельґії добре вивдячив ся.

Анґлїйцї в Індиях. Якийсь Індиєць убив на базарі в Meerut в Індиях офіцира уланів. Полїция европейска арештувала убійника і після приписів видала его в руки полїциї краєвої. Слїдуючого дня родина Гіндуса зложила 200 рупій кавциї і убійника випущено на волю, який розуміє ся утїк. Коли про се довідали ся улани анґлїйскі, осїдлали конї і в ґальопі вимели лянцами цїлий базар. Кілько людий при тім згинуло не звісно ще. Власти військові вислали батерию артилериї з розказом навіть стріляти, щоби пімстї уланів зробила конець. Та вояки не хотїли стріляти, солїдаризуючи ся з поступком уланів. А льорд Курзон заборонив письмам про сю немилу подію писати...

Оповістки і т. п.:

Із кругів судейских. Суд. авск. п. А. Маркевич зложив іспит судовий із дуже добрим успіхом.

Із міщаньскої читальнї в Чернівцях. Нововибраний дня 11. с. м. видїл чит. уконституовав ся в отсей спосіб: голова Йосиф Мицак, заступник Вобчук Танасій, писар Малиновский Кароль, біблїотекар Гундич Мирон, котрольор Ясїнїцкий Іван, касиер Дудич Осип, господар Приходний Дмитро. Заступники видїлових: Термена Константин, Тарко Теодор і Дуб Михайло.

Торжественне отворене „Січового“ коша в Карапчеві н. Ч. відбуде ся в недїлю дня 25. червня с. р. о год. 1-ій попол. в стодолї п. Ґеорґія Щербана з отсим порядком дневним: 1. Отворене. 2. Вибір батька кошового і кошової матки. 3. Пояснене статутів. 4. Сьвяточне вручене відзнак членам Карапчівскої „Січи“. 5. Передане хорунжому прапора товариства. 6. Привітні промови. 7. Продукциї хоральні. 8. Декламациї. 9. Вправи „Січові“. 10. Народні танцї і забави. 11. Закінчене сьвята. Братя і сестри! Сотками-тисячами прибувайте на наше сьвято, — звеличайте его своєю присутностию. Поблизькі і подальші „Січи“ просимо також до нас завитати, тим більше, що обіцяв прибути сам атаман всїх буковиньских „Січий“ п. посол Єротей Пігуляк, а також прибудуть иньші гостї з Чернівцїв, з Вашківцїв і т. п. До побаченя! Гаразд! — За старшину ґімнастично-пожарничого товариства „Січ“ в Карапчеві н. Ч.: *Константин Цурканович,* кошовий.

Із штуки і лїтератури.

Руский селяньский театр — як нас просить оповістити его управа — не міг виставити заповіджених штук у Вижници ізза недуги его управителя, що обняв головні ролї, яка зайшла так пізно, що вже годї було виставу печатно відкликати. Перепрашаючи глибоко Вп. публику за непровинений завід повідомляе дирекция, що Руский селяньский театр вже певно в недалекій будучности загостить таки до Вижницї.

Гумористичний кутик.

„Сьвідоцтво відходу“. Із приводу непорозуміня, яке зайшло між державами скандинавскими та ухвали штортінґу норвеґского, уложив один із гумористів нїмецких, Ґотлїб, ось такий дотеп:

Сьвідоцтво відходу

Оскар Бернадотте перебував в нашій службі від 18. вересня 1872 до нинїшного дня яко король. Через цїлий час був чесний, пильний і вірний; загально була его праця вдоволяюча, однак за часто проявляв склонність до упору. Задля того віддалено его з нинїшним днем.

Християнїя 7. червня 1905.
Міхельзен m. p.
Ґотлїб m. p.

AUSTRO-AMERICANA.

Австрийске сполучене акцийне корабельно-перевозове тов. в Трієсті.

Правдивий пасажирский оборот до Америки через Трієст-Ню-Йорк.

Ґенеральна АҐЕНЦИЯ для ГАЛИЧИНИ і БУКОВИНИ:

Ґольдлюст і Спілка

Чернівці, ул. Палати краєвої 6.

Для провінций принимає ся аґентів.

58 (2—10) н.

Hamburg—Amerika Linie

Проста переправа без пересїданя.

Знаним із своєї скорости почтовим і поспішним кораблем т. зв. Doppelschrauben Schnelldampf.

З Гамбурґу до

Ню-Йорку, Канади, Бразилії, країв Ля-Плята, Полудневої Африки і Східної Азиї.

Парівцї „Гамбурґ—Америка“ лінії відзначають ся тим, що суть заосмотрені в знаминитий харч, чисті каюти, і пасажири їдуть ними скоро і безпечно.

Видача карт до всїх стаций Сполучених держав і до Канади

Близші услівя уділяє охотно

ҐЕНЕРАЛЬНА АҐЕНЦИЯ ДЛЯ БУКОВИНИ.

57 (2—5) Чернівцї, ул. Паньска 16.

Високим ц. к. правительством концесіонована

Високим ц. к. правительством концесіонована

RED STAR LINE

Лінія червоної зьвізди

Львів перед тим: **ул. на Болонє ч. 8. I поверх,**
тепер: **ул. Городецка ч. 89. II поверх.**
напротив головного жел. двірця.

37 (9—12)

Перевозить пасажирів впрост зі Львова через Антверпію до Америки північної Канади поспішними пароходами. Продажа карт американьских желїзниць у всїх напрямах. — Проспекта даром і оплатно.

Маю честь подати до відомости Вп. Публики, що 62 (1—2)

ЗАВЕДЕНЄ КУПЕЛЕВЕ БУРКУТ

930 м. п. п. м. в косівскім повітї п. Жабє, **буде отворене сего року з днем 1. липня.** — Прошу сьпішитись з замовленєм помешкань.

З глубоким поважанєм **ТЕОФІЛЯ ЛАКУСТОВА.**

(Всякі інформациї прошу удаватись до мене під адресою: Т. Лакуста в Жабю п. Жабє Гал.)

РАХУНОК

Товариства вз. кредиту „Днїстер“ у Львові.

З днем 31 мая 1905 (сотики пропущено.)

I. Вкладки щадничі:		
вложено . . . . , . .	Кор.	374.959·—
винято	„	207.203·—
стан з кінцем мая	„	1.951.429·—
II. Позички на скрипта і векслї:		
уділено 495 нових позичок в сумі .	„	515.231·—
сплачено 227 цїлковито і рати . . .	„	233·061·—
стан з кінцем лютого у 3207 довжників	„	1,898.571·—
III. Удїли членьскі вплачені від 3605 членів .	„	142.030·—
IV. Фонд резервовий і фонди на страти . .	„	27.388·—
разом фонд власний	„	169.418.—
V. Цїнні папери і вкладки в других Тов. .	„	279.996·—
VI. Готівка на рах. біжучім і в касї . . .	„	118.470·—

Вкладки принимаємо на 4%; позички уділяємо на 6%. При сплатї на 30 рат піврочних виносить рата амортизацийна 5·18 від 100 кор.

В Товаристві взаємних обезпечень „Днїстер“ видано в місяци маю с. р. 17.231 важних поліс на суму 16,759.570 кор. обезпеченої вартости **з премією 173.322 кор. 61 сот.**; передного року за той сам час було 63.472 важних поліс з премією 635.601 кор. 33 сот., отже **сего року 7,838 поліс і 100.426 кор. 70 сот. премий більше.**

Шкід в мая було 214 случаїв, разом від початку року по конець мая було 595 шкід, котрі разом з коштами лїквідациї виносить 335.042 кор. 47 с. — з того по порученю части реасекурованої лишає ся на власний рахунок 157.206 кор. 43 с. в порівнаню з роком попередним є о 24.645 кор. 40 с. сего року шкід меньше.

Марка охоронна: **котвиця**

LINIMENT. CAPS. COMP.

з аптики Ріхтера в Празї,

загально признаний знаменитий **усмирюючий лїк на втиранє** по цїнї 80 сот., 1·40 кор. і 2 кор. можна купити у всїх аптиках.

Просимо жадати сей загально улюблений лїк все лише в оріґінальних фляшах з нашим охронним знаком **„котвиця“** з аптики **Ріхтера** і для осторожности приймати лише фляшки тим охоронним знаком яко правдиві. 46 (36—40)

Аптика Ріхтера

„під золотим львом“ у Празї, улиця Єлисавети ч. 5.

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях

має на складї

Книги і друки для Кас райфайзеньских.

Склад товарів Б. Бальтінестра молодшого

Чернівці, улиця Головна-Енценберґа ч. 3.

Поручаю найбільший вибір лїтних артикулів після найновійшої моди.

Парасолї від сонця, чисті шовкові з наймоднїйшими ручками. Чорні En tout cas (ґаранция через один рік, у всїх модних красках. Циґарницї і прочі подібні артикули після послїдної моди. Парасольки дитинячі, парасолї від дощу, для панів, пань і дїтий, ріжного рода.

Товари обувяні з американьскої фабрики Hathavay Soule & Harrington в Бостонї. Самостійна продаж обуви з Boxealt і Chevreaux, черевики систему д-ра Лямана і сандалки Кнайпа, півчеревики домові і ріжні найлїпшої якости для панів і дам як також черевики до вправ ґімнастичних.

Артикули шпортові. Відбивачі до гри Lavn-Tennis, бальони, больцї, шапки і т. п. до того прибори.

Рукавички Glacé, Chair, шовкові, півшовкові, à jour всїлякого рода. Паньчохи, дамскі сїтки, паньчохи для дїтий найлїпший виріб, сїткові кафтанички, зарукавочки у всїх модних красках.

Капелюхи найлїпші Panama, Abanilla фльорентиньскі, з рижової соломки, найлїпших заграничних фабрикатів для панів, пань і дїтий.

Дамскі шпортові шапочки анґлїйскі в ріжних красках, найлїпших фабрикатів.

Капелюхи фільцові легкі лїтні після моди, в ріжнородних красках

Шапочки для панів дїтий з ріжного штофу і ріжної сорти звичайні і до подорожи.

Біле з правдивого анґлїйского зефіру, в десень, білі пікові, гладкі, фалдовані під ґарантиєю. Ковнярики і маншети, білі і в красках.

Краватки тукраєві і анґлїйскі, кождого місяця нові.

Артикули до подорожи. Найбільший вибір валїзок, куфрів, пуделок, ташок, клунків і ремінцїв до пакованя, касет, циратових мішочків, нецезарків, пледів, мішків на біле, дамских мошонок на дорогоцїнности і т. д.

Склад ґойдиярскої фабрики обуви A. L. Popper.

Видає товариство **„Руска Рада“**, в Чернівцях. За редакцию відповідає: Іван Захарко

З друкарнї товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.